

Aplikácia základných zásad a všeobecných princípov v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutí

správnych orgánov

JUDr. Ivan Rumana
Najvyšší súd Slovenskej republiky

1

čl. 2 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky v rozhodovacej činnosti orgánov verejnej správy

- *iba v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon ?*
- *alebo aj na základe ústavy , v jej medziach... ?*
- Aký je jeho vzťah k rozhodovacej činnosti súdov pri preskúvaní rozhodnutí orgánov verejnej správy?

Kríza právneho pozitivizmu

- Nadmerná legislatívna činnosť bez zohľadnenia vnútorných prirodzenoprávnych princípov práva
- Vznik právneho smogu
- Faktický právny dualizmus

Abstraktné písané správne právo uverejnené v Zbierke zákonov

- Iba orientačne použiteľné
- Občania preferujú praktické, príkladné postupy a návody z internetu a na ústne podania od pracovníkov správnych orgánov, pri zariaďovaní záležitostí
- Pracovníci správnych orgánov zisťujú jeho použiteľný obsah z normatívnych interných inštrukcií, interných výkladov a praktických príkladov metodikov
- Absencia jednotiacich princípov a zásad
- Právny pozitivizmus sa stal neergonomickým

Sudcovia ako súčasť právneho pozitivizmu

- Priamoúmerné produkovanie rozhodnutí v druhovo rovnakých veciach
- Bez ustálenia jednotiacich princípov a vnútorných súvislostí
- Nedostatočné podmienky pre doktrínu stare decisis a systém precedentného práva
- Zahľtenosť a pomalosť súdneho systému

Možnosti korigovania právneho pozitivizmu správnych orgánov súdmi

- Preskúmanie rozhodnutí správnych orgánov z hľadiska zachovania základných zásad a všeobecných právnych princípov
- Doktrína dotvárania práva prostredníctvom súdneho výkladu
 - Reštriktívny výklad
 - Extenzívny výklad

Doktrína dotvárania práva reštriktívnym alebo extenzívnym výkladom zákona

- Nepriama aplikácia ústavy
- Právny základ čl. 152 ods.4 ústavy
- Formálne sa prejavuje v záväznom právnom názore pre správny orgán, v odôvodnení zrušujúceho rozsudku
- Vytváranie modifikovaných, prakticky aplikovateľných právnych noriem (zákon v kumulatívnom spojení so súdnym rozhodnutím)

Požiadavky na odôvodnenie rozsudku, v ktorom boli aplikované základné zásady a všeobecné princípy

- Citácia dotknutého ustanovenia zákona a identifikácia pojmu , ktorý je predmetom výkladu
- Identifikácia druhovo významných okolností zo skutkového stavu, ktoré odôvodňujú aplikáciu základných zásad a princípov
- Identifikácia, že ide o postup podľa čl. 152 ods.4 Ústavy
- Ustálenie obsahu všeobecného právneho princípu alebo zásady a ich prameňa, ktorý je aplikovaný k zákonu
- Druh aplikovaného výkladu – logický systematický s dôsledkom pre vykladaný pojem extenzívnym alebo reštriktívnym
- Znenie právnej normy po aplikácii uvedeného postupu – modifikovaná právna norma

Prostriedky na zabezpečenie právnej istoty

- Vytvoriť centrálny verejný register týchto rozhodnutí
- Publikovať v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky
- Zabezpečiť ich zapracovanie , prípadné publikovanie v normatívnych interných inštrukciách správnych orgánov (vestníkoch, metodických pokynoch, rozkazoch...)
 - ich prostredníctvom získajú faktickú záväznosť pre správne orgány a tým kvázi všeobecnú záväznosť bez potreby legislatívnych zmien

Záver prezentácie

- Ďakujem za pozornosť